

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyílttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki Lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

P O L I T I K A I   H E T I L A P

A szlávok nagygyűlése Prágában.

Avval kezdjük, hogy a mi tótjaink nem voltak ott képviselve. Ezt, mint figyelemre méltó tény, leszögezzük rögtön. Ott, ahol az összes szlávok kulturális egyesülésének színe alatt az egyes törzseknek együtvértartozandóságáról, közösségéről s amennyire azt a nemzetközi jog által megszabott határok megengedik, közgazdasági, sőt politikai közösségéről is tárgyaltak, ahol tehát a pánszláv eszme képviselői a messze jövőbe kitolt cél érdekében az eszközök megválogatására s a haremód megállapítására gyűltek össze, ahol az állami hovatartozandóság érzete is csak anynyiban befolyásolta a jelenlevőket, amennyiben az otthoni törvényekkel való összeütközést kerülni törekedtek, de ahol a faj-, vér- és nyelvrokonság határozta meg mégis a véleményeket: onnan a mi tót nemzetiségi embereink távol maradtak. Ez a jelenség némi optimisztikus megvilágítás mellett azt látszik mutatni, hogy tót nemzetiségi vezérférfiaink nem keresnek kulturális táplálékot ott, ahol egyébként keresni valójuk sincsen; azt látszik bizonyítani, hogy ennek cégre alatt nem hajlandók tovább olyan játékot tűzni, amely közgazdasági, sőt politikai egyesülésről ábrándozik, látszatra azt jelenti, hogy a pánszláv hóbort agyat tekerő dogmáit nem tartják többé mértékadóul s hogy politikai üdvözlésüket többé nem a csehek, morvák, oroszok kebelén, hanem az erre egyedül illetékes magyar nemzettel karöltve keresik majd.

Ezt ugy tekinthetnők tehát, mint azt a régen várt első lépést, amely a gyűlöletes kifelé kacintgatásnak különben is céltalan kísérletezésé

után a valódi kölcsönös megértés felé vezet. És biztosítékul arra, hogy a történelmi tradíciók nyomán haladva, a teljes egyetértés, testvériség nevében és érzésében az igazi békés haladás és fejlődés útjára térünk.

Olyan kedves ez a föltevés nekünk, hogy további fejtegetésünk alapjául is fönn akarjuk tartani.

Mert — megvalljuk —, hogy a széthúzáshoz, az összeütközéshez s a torzalkodásban bizonyos feszültséghez szokott gondolkodásunknak jól esik megpihenni a reménytelen is, hogy az eddigi viharos béketlenség után végre a nyugalom, a béke révébe lépünk. Jól esik elgondolni, hogy azok az erők, amelyek eddig a kölcsönös harc munkájában lekötve vergődtek, most fölszabadulnak és azon a téren keresnek majd érvényesülést, amely a nemzeti boldogulást, haladást, fejlődést biztosítja.

Nem szeretnénk ettől a gondolatától megválni és amidőn azokkal a dolgokkal is foglalkozni akarunk most, amelyek felfogásunkat megdöntéssel fenyegetik, ezt nem a kínálkozó béke rovására tesszük, de csupán azért, hogy megtaláljuk a helyet, ahova a béke lehetőségét ezekkel szemben is elhelyezni tudnók.

A mi tótjaink tehát nem voltak Prágában. A gondolkodás törvényei szerint kutatni kellett volna előbb az okot és csak ebből szűrni le a következtetést. Hogy mi nem így tettünk, az csupán annak a jóleső érzésnek irandó be, amely a hír vételének hatása alatt fölébredt és uralkodott rajtunk. Annak az érzésnek, amely az agynak kutató boncolgatását sem engedte érvényre juttatni.

Előlegeztük a jóhízemű ítéletet, hogy nemzetiségi férfiainkat a legszébb szándék, a kölcsönös megértés

gondolata vezérelte akkor, amikor a nagyszláv gyűlésen nem képviselték magukat. Ha most meg akarnók kísérlni azon tétélek csoportosítását, amelyek felfogásukat igazolni volhának hivatva, ugy kereshetnők őket akár a béke iránt érzett természetes vágyban, mit a céltalan herce hurca érelt meg, kereshetnők politikai helyzetünk mai békülékeny hangulatában, mit kormányunk engedékenysége teremtet meg és kereshetnők végül abban a felfogásban is, hogy nemzetiségeink a békés fejlődéstől többet remélnek, mint amennyit eddig a torzalkodással kiécsikarni képesek voltak.

Igaz, hogy az utóbbi kettő bizonyos feltételeket foglal magában, sőt az engedményekkel való követelkezésben határvonalat a jövőre nézve húzni nem akarnak; mégis alkalmas az arra, hogy a békés hajlandóságot a jelenben legalább támogassák.

Nem egészen így vagyunk azonban a tótok passzív viselkedésével.

Nem a gyűlésből való távolmaradást értjük alatta, amit itt félremagyarázni nem akarunk, hanem egész sajtójuk azon viselkedését, hogy a prágai gyűlésről véleménye egyáltalán nem volt. Nem mondott róla sem rosszat, sem jót s még csak annak a föltűnő magatartásnak megmagyarázását sem kísérelte meg, hogy vezérek ebben az esetben mért tartották szükségesnek az otthonmaradást? Pedig-pedig, eltekintve attól, hogy ez olyan elválaszthatatlan és szorosan összefügg az eseménnyel, aminek elválasztása félreértésekre adhat alkalmat, szükséges lett volna különösen azért, mert a színvallás csak ugy lett volna teljes.

De kívánatos lett volna legkülönösebben azon oknál fogva, hogy

Lang M. és Fia

férfi- és női divatruháza
Túróczzsentsmárton

☞ Rendkívül kedvező bevásárlási alkalom! ☜

A nyári szezonból visszamaradt szalma- és nemezlapok, férfi- ingek, nap- és esernyők, szőnyegek és menyasszonyi kelengyék tetemesen leszállított árak mellett augusztus 15-éig kaphatók!

ezzel a passzivitásukkal alkalmat nyújtottak a Prágában gyülesezőknek a távolmaradt tótok eljárása fölött tőprengeni. Így fejeztük ki magunkat, mert ami ott erre vonatkozólag elhangzott, az a mi tőtjaink rossz-hiszemű informálását tételezi föl s így a tény ebben a merev alakjában a nekik tulajdonított békülékenységéről fölépített fejtegetésüket egymaga is halomra dönténé.

Dr. Kramarz elnök ugyanis megnyitó beszédének befejező soraiban ezeket mondta:

„... A demokratikus Szlávság nagy ideáinak ihletével üdvözöllek mindnyájatokat. De előbb melegen emlékezünk meg azokról, akik fölötté kivántak itt közöttünk lenni, akik a mi kezdeményezésünknek forró lélekkel a legjobb sikert kívánják és akik — nincsenek közöttünk. Lengyel testvéreinknek Pozenbe és a mi tőtjainknak forró üdvözetünk kíséretében az összes Szlávság szívélyes részvétét küldjük.“

Ennek boncolgatásába nem boesátkozunk, féltjük megkedvelte gondolatunkat. S bár erősen támadja azt, ragaszkodunk hozzá azzal a magyarázattal, hogy azt nem a tótok mondták.

Ugy gondoljuk azonban, hogy most rajtuk a nyilatkozás sora. — Rágalmazzák őket, ezzel szemben annak a nyilatkozatnak legmerekvebb visszautasítása olyan kötelesség, ami elől kitérni lehetetlen, ha csak maguk nem akarják bizonyítani azt, ami itt akkor önkéntelenül felmerül, t. i. az elnyomott, jogaitól megfosztott és agyonzaklatott nép szerepét akarják lejátszani azon a szintéren, ahová most ismét az egész világ szeme tekint.

A Slov. Týždenník erről a kérdéssről szólva büszkén veri mellét, hogy közöttük Judás nem akadt. A tótságon vannak ugyan született tótok, akik minden vizet a magyarság malmára igyekeznek terelni, de ezeknek — ugymond — nincsen joguk az öntudatra ébredt tótok nevében szólni, azok közönséges „évach“-ok.

Különös, hogy úgy az egyik mint a másik lap elfelejtette bizonyítani azt, amit állít. Milyen érdekesen hangzott volna például ez a kijelentés: Ime engem is megakartak venni, de lelkiismeretem, jobb meggyőződésemm stb. tiltakozott a szentes vérdíj elfogadása ellen. Ezt szépen lehetett volna kamatoztatni is. De ha nem említették, nem történt meg s így az egész dolog valószínűsége ellen olyan kételeyeink vannak, amiket az említett lapok rágalmi elosztatni nem lesznek képesek.

A békülékeny hangulat, mely a magyarországi románok és szerbek körében mind nagyobb és nagyobb arányokban nő, már a prágai „Čast“ is megszólaltatta. Amit erről mond, az természetesen a legelősebb elités hangjain van megkonstruálva. Beszél árulásról, megfizetett emberekről, magvásárolt sajtóról és mesterségesen szított hamis közvéleményről, mindannyiról elmondván „maga különleges véleményét. A szidásból mégis a magyarságnak jut ki itt is az oroszán rész. A magyarok ugymond egyéb híjján most már a pénzhez folyamodtak, hogy hatalmukat biztosítsák. Evvel, ugymond, nemcsak a vezérek megnyerését célozzák, de a nemzetiségi egység, egyetértés, összetartás megbontásával oda akarnak hatni, hogy a pártok teljes zűllésnek induljanak. A farkas és a bárány meséje vezetett volna bennünket erre a politikára. Mi zavarjuk meg a vizet s ráfogjuk majd egykor másra, hogy alkalmas időben végezhessünk vele.

A „Ludové Noviny“ 27. száma igen változatos. A tárcá rovatban a következő vasárnapra előirt evangyeliumi textust tárgyalja olyan malasztos, kenetteljes hangon, hogy ennek olvasásánál ki ki a templom padjában gondolja magát. Menjünk azonban a vonal fölé. Ott vastag betűkkel kisedett válogatott gorombaságok köpködnek, amelyek még a korsmai büzhödt levegőt juttatják eszünkbe. A sok titulus *Párvy* püspöknek szól, azért, mert nem akar megpuhulni. És amikor elhasznált már minden kifejezést, amit szótárában erre a célra tartogatott, hogy a nyilvánosság előtt minél zibatosabban kompromittálja, azt dobja oda végső, legvastagabb gorombaság gyanánt is, hogy a püspök titkárjával a szepesváraljai zsidó rabbinust fogadta föl.

Mennyi szélsőség egy kicsiny lapon, egymás tőszomszédságában, csupán egy vékony vonallal elválasztva, s ezek keretében is mennyi képtelenség! És ezt újságírásnak nevezik.

A „Národnie Noviny“ 83. számában a magyar közélet és a politikai helyzet beteges tüneteiről elmélkedik. A magyar politikusok — amint mondja — rossz helyen keresik a bajok okát, amikor a nemzetiségekkel szemben mindig vasszigorral akarnak elbánni. Ott — szerinte — semmi keresni valójuk sincs. Ők tisztítják a levegőt, egyengetik a talajt, az utat, amely az ország boldogulása felé vezet. Ezért őket nem vád hanem dicséret illeti. S így nemcsak méltatlan, hanem igazságtalan is a nemzetiség ellen folyó akció. Minden baj kutforrása — szerinte — egyedtől és tisztán csak a bankok és börze tzerkedésében fekszik. Erre nézve szigorubb hatósági ellenőrzést s a börze megreformálását javasolja. Csodálatos! Ebben a cikkelyben milyen keveset kíván. Hol maradt azonban a sok nemzetiségi követelés? Reméli talán, hogy a banktzerkedés megszűntetésével az ő békétlenkedéstük, igazatásai szintén megszűnnének? A magyar hatóságok talán mégis csak helyesebb uton járnak, amikor a pol. anarkia megszüntetésére annak szitóit kutatja.

A felsőmagyarországi luteránus egyházak eltőtosodása.

A felsőmagyarországi, de különösen a turóczi esperesség kerületébe tartozó luteránus egyházak lassankint teljesen áldozatul esnek a folyton erősbbödő nemzetiségi agitációnak s lassankint melegágyai lesznek azon eszméknek, melyeket jelenleg a túltő nemzetiségi párt képvisel.

Igen jól tudta, jól sejtette mind ezt maga a magyarországi luteránusok egyeteme s ezt megakadályozandó, már a 90-es évek elején gondoskodni kívánt arról, hogy ezen egyházak felsőbb vezetése a lehetőség szerint magyar kezekben maradjon.

Azt hiszem, nem rossz uton járunk, midőn az 1894. évi zsinati törvénnyel foganatosított kerületi új beosztást, mellyel a barsi, honti és nógrádi esperességek a bányakerületből a dunáninnenhez, a dunáninneniből pedig a turóczi esperesség a bányakerületihez csatolattott, ugyan ezen eszme szolgáltatának érdekében történtnek minősítjük. Így ugyanis a magyarság szupremáciája, befolyása teljesen biztosítva van.

Hogy ez a szupremácia, hogy ez az annyira kívánatos befolyás az utolsó évek alatt teljesen aláhanyatlott, hogy az egyházak vezetése a magyar kezekből teljesen kiesett, annak oka nem a felvidéki magyarság érdeklődésének megcsappanásában, hanem oly befolyásnak tudható be, melynek létezéséről mindenki tudott, melynek létezéséről magánkörökben mindenki beszélt, de ott, ahol ennek helye lett volna, a kerületi és egyetemes gyűléseken kifejezést adni senki sem mert s így ez a káros befolyás a magyar nemzeti eszmék rettenetes hátrányára szabadon garázdálkodott hosszú éveken keresztül.

De térjünk a dologra.

Az 1894. évi új beosztás után *Sárkány* Sámuel püspök a turóczi esperesség világi vezetésével *Beniczky* Kálmán alispánt, az esperesi teendők végzésével pedig *Klímó* Vilmos püspöci elkésztt bizta meg addig is, míg a szabályszerű választások az esperességi kerületben megejthetők lesznek. Ez az időközti megbízatás 1898. évig tartott, mely idő alatt az esperesség minden ténykedését, habár nagy harcok után is, de magyaros szellem uralta.

1898-ban, *Fabinyi* Teofil volt világi felügyelő lemondása után, a bányakerület világi felügyelője *Žilinsky* Mihály dr., akkori vallás- és közoktatásügyi államtitkár lett. *Žilinsky*nek első dolga volt, hogy még az év derekán megtartott bányakerületi gyűlésen *Beniczky* Kálmánt és *Klímó* Vilmost az esperesség vezetésétől elmozdította s az elnöki teendők el látásával *Morhács* Márton mossóci

lelkész és Dula Máté ügyvédet bizta meg.

Ezzel a ténykedésével a világi felügyelő ur a magyar érdekeknek megadta a kegyelemődfest.

Az egyházkerület eme határozata rendkívül nagy felháborodást, visszataszítást szült az esperesség magyar hívei közt s ennek kifejezést is adtak ama felebbezésben, melyet számtalan aláírással az egyetemes gyűlés elé terjesztettek, kérve a nemzeti törekvések érvényesülésére rendkívül hátrányos és sérelmes kerületi határozat megsemmisítését.

Nem értek célt. Az a bizonyos befolyás érvényesült ott is. A határozat, a magyar eszmék diadalára, megmaradt határozatnak.

Megállapítjuk tehát, hogy ez az éra, melyben a nemzetiségek hatalomra jutása kezdődött, összeesik Žilinsky Mihály világi felügyelővé történt megválasztásának idejével s megállapítjuk azt is, hogy az ő világi felügyelősége alatt az irányzat nőtt, erősödött s ma már alig van az esperesség területén egyház, mely ennek az irányzatnak teljesen áldozatul ne esett volna.

A többi majd később!

És miért tette mindezt Žilinsky? Megmondjuk mi a nagy titkot, ami annyi ezer embernek elfojtva nyomta lelkét! *Mert Žilinsky mindeme ténykedésével csak ifjúkora óta magába szitt érzéseinek engedtet szabad folyást. Oda állt, azok segítségére szegődött, akikhez szíve vonzotta.*

Bizonnyitunk:

a) *Žilinsky Mihály szarvasi tanár korában, szíve sugallatát követve, tagja lett a Slovenská Maticának s annak törekvéseit pénzbeli adománnyal is támogatta.* Ime:

Č. 3.
1873.

3. sz.
1873.

Tótul: Magyarul:

Jeho Velkomožnosti pánu Tomášovi Červen Velprepoštovi a Kanonikovi b. bystrickéj biskupie V B. Bystrici.

Nagyságos Cserveny Tamás urnak a besztercebányai püspökség nagy prépostja és kanonokjának Besztercebányán.

Velkomožný Pane!

Nagyságos uram!

Po dlhom čase dostal som ja nižepodpisany k rozmoženi zkladiny Matice Slovenskej tu priložených päťdesiat zlatých. Touto sromnou obetou mieni Michal Žilinsky, professor na zdejšom ev. gymnáziume, prispieť k pozdvíženiu vzdelenosti národa nášho v tej nádeji, že za riadneho člena Matice Slovenskej prijati a Maticou vydávanými knihami podelovany bude.

Hosszu idők elmúltva után az ide mellékelt ötven forintot kaptam a Slov. Matica alapjának. Ezzel a szerény áldozattal, Žilinsky Mihály a helybeli ev. gimnázium tanára, szolgálatot gondolt tenni nemzetünknek, műveltségének emelésében, abban a reményben, hogy a Matica tagjává felvéteik s annak kiadásaiban részesedni fog.

Presvedčený súc, že členov prijímajúci Výbor slechne osvedčenie toto vďaka prijme a Michalovi Žilinsky, ako členovi Matice Slovenskej patričný diplom vystaví nariadi, mám česť tieto peniaze Velkomožnosti Vašej, ako pokladníkovi Matice Slovenskej, s hlbokou úctou odovzdať.

Dovolujem si pri tom vyjadriť i to vnútre srdca môjho želanie, aby dobrotviv Boh Velkomožnosť vašu v blízavom sa novom roku pri čerstvom zdraví a zdaru vo všetkých prácach zdržovať ráčít a ešte mnoho šťastných rokov Velkomožnosti Vašej dožiť poprijal.

Vhlbokej úcte Velkomožnosti Vašej na Sarvaši dňa 23. decembra 1872.

ponižený slúžobník

Stefan Koreň, v sarvašskom vidieku Matice Slovenskej jdatel.

Ezen ajánlás folytán Žilinsky Mihály Seberényi Andrásval egyidejűleg a Matica tagjává fel is vétetett s a kiállított tagsági levél neki meg is küldetett.

b) *Žilinsky Mihály tagul történt felvétele után állandó összeköttetésben maradt a Slovenská Maticával s azzal tótul levelezett s annak több szolgálatot tett.*

Sarvaš, 3. máj 1873.

Szarvas, 1873. máj. 3.

Blahorodý Pane!

Tekintetes Uram!

Váš list, ktorý ste v záležitosti niektorých starých slovenských listín komie pisati ráčil, som dostal, a za šťastja si pokladám, že ten obežník, ktorý som v „Sázadok“ v maďarskom preklade uwerejnili, v pôvodine Matice Slovenskej odoslát môžem.

Levélét, melyet némely régi tót okmányok ügyében hozzám intézni méltóztatott, megkaptam és szerencsémnek tartom, hogy azt a köriratot, melyet a „Sázadok“-ban, magyar fordításban közöltem, most eredetben a Slovenská Maticának megküldhessem.

Lutujem len to, že slabosť oči a krátkosť času mi nedopusti, aby som takoveto listiny sám odpisoval, musím to na jinych zverit. Jedine táto okolnosť jest príčinou toho, že

Csak azt sajnálom, hogyszemem gyengesége és időm rövidsége [nem engedik meg azt, hogy ilyen okmányok leírásával magam foglalkozzam. Másokra kell azt bíznom. Csupán ez a

jaký-taký maly honorár, ktorý pre seba od Matice Slovenskej nežadám, pre odpisovateľa prosím musím.

Jaknáhle mi čas dopusti, budem sa usilovať Vašej žiadosti dost učiniť, aj niečistiny zo XVII. stoletia odoslát.

S hlbokou úctou Váš slúžebník Michal Žilinsky učbár na Sarvaši.

Na B. Čabe, dňa 22. júla 1873.

Blahorodý Pane!

Die dawnejšieho slubu mám šťastja Vám odoslát týchto niekoľko listín, ktoré som z knihovní vysokých škôly sarvašské dal odpisat.

Prepačte mi, až sa v nich chyby nachádzajú, oslabené oči mi nedovolujú samému odpisovať.

W tej nádeji, že je pre Archiv starých listín Matice Slovenskej budete môct upotrebit zostávam s úctou Váš

uprimný Otitel Michal Žilinsky učbár na Sarvaši.

körülmény az oka annak, hogy valami kis honoráriumot, mit magam részére a Slovenská Maticától nem kérek, a másoló részére kérné kénytelen vagyok.

Amint időm enged, kívánságának igyekeznifogok megfelelni és a XVII-ik századból más okmányokat is elküldeni.

Mély tisztelettel szolgálja Žilinsky Mihály, sarvasi tanár.

B. Csaba, 1873. július 22.

Tekintetes Uram!

Régebbi ígéretemhez képest, van szerencsém néhány okmányt küldeni, melyeket a sarvasi gimnáziumi könyvtárból lemasoltattam. Elnézéstket kérem, ha azokban hibák lesznek, de megengedni szemem nem engedi, hogy magam másoljak.

Abban a reményben, hogy ezeket a Slovenská Matica régi okmánytára részére felhasználhatják, maradtam tisztelettel az ön

őszinte tisztelője Žilinsky Mihály sarvasi tanár.

c) *Žilinsky Mihály egyházkerületi felügyelő a turóczy esperesség vezetésével Beniczky Kálmán és Klimó Vilmos elmozdítása után oly egyéneket bizott meg, akikről Ujhelyi Attila és társai, kik ezt a határozatot megfőllebzték, eme felebbezéseikben a következőket mondták:*

Azt akarja tehát a Főtisztelendő Egyházkerületi Gyűlés, hogy az orosz-láni pánszlávok védelménél a magyar törekvéseket *hóbornak* jelzett s Mudrony Pál kievi zarándoklását az egyetemes gyűlésen igazoltnak feltüntetni igyekezett s a folyó évben Prágában megtartott Palaczký-ünnepélynél a magyar földet Vencel koronája alá helyezni kívánt Dula Máté vezesse az esperességet? S ott látja már az állapotokat törvényeseknek, ahol az egyházak többségének jegyzőkönyvében abbéli határozat, mellyel a kerületeknek újból történt beosztása kötelező voltát s a bányakerület elnökség fenhatóságát el nem ismerik, mindéig érintetlenül fennáll s ahol midőn a helyettesített elnökség az esperes-

ségi gyűlést tót nyelvű megnyitása mellett magyar nyelven is megnyitotta, az esperességi gyűlés túlyomó többsége szinéből kikelve az ellen állást foglal s *tillakozik a magyar nyelv használatának jogsult volta ellen?*

Žilinsky Mihály mint államtitkár is érvényesítette befolyását a magyar érdekek ellenére ott, ahol a nemzeti eszmékkel szembe fordult, a nemzeti eszmékre üdvösnek tartott intézkedések ellen felszóltak.

Suttó községben tervezett állami elemi iskola létesítését hosszú időn át megakadályozta, mert Hrdlička József turáni lelkész, ki nemrég Tótkomlósra tünntette ki magát magyar-ellenes érzésével, a létesíteni szándékolt állami iskola ellen kifogásokat emelt. Végül is az iskola ügyét Wallacis Gyula volt kultuszminiszter döntötte el, ki az államtitkár kezéből az ügyet kivévén, maga írta alá az iskola engedélyezését.

Egyelőre ezekkel a tagadhatatlan tényekkel akarjuk bizonyítani, hogy Žilinsky Mihály kerületi felügyelő ur szíve határozottan azok felé húz, kik legutóbb a magyar Hymnus létjogát kitagadták az iskolákból. Egyelőre csak ezekkel a tényekkel akartuk bizonyítani, hogy a magyarellenés áramlatok miért vergődnek annyira uralomra a bányakerület luteránus egyházaiban.

De van még egyéb bizonyítékunk. Ugy hisszük azonban, hogy ennyi is elegendő arra, hogy Žilinsky Mihály ur a kerületi felügyelőség diszes állásáról mihamarább visszavonuljon s átengedje helyét azoknak, kiknek szíve minden dobbanását a magyar nemzeti szellem erősödése iránti törekvés vezérli.

(+)

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közig. bizottsága *Justh* Ferenc főispán elnökle alatt a f. hó 13 án tartotta rendes havi ülését.

Jelen voltak: *Beniczky* Kálmán alispán, *Záthureczky* Imre árvaszéki elnök, *Csepcesányi* Sándor tb. főjegyző, *Rakovszky* Iván dr. aljegyző, dr. *Law* Adolf tiszti főjegyző, *Kacziniczky* Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Skultéty* József kir. ügyész, *Künszler* Károly dr. kir. tanfelügyelő, dr. *Boleman* János vármegyei tiszti főorvos, *Borbély* Kálmán kir. főmérnök, *Keveczky* Imre közigazdasági előadó, *Csersei* Emil, *Roth* Emil, *Klímó* Vilmos, *Rozsa* János, *Saager* Ferenc, *Schultz* Lajos és *Bulyovszky* Simon bizottsági tagok.

Elnökül főispán a tagok szívélyes üdvözlése után az ülést megnyitván, *Csepcesányi* Sándor tb. főjegyző bemutatta a nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur leiratát, melyben a vármegye alispánjának a helybeli *Chevra* Kadisa ügyében, *Berger* Ede panasza folytán hozott határozatát megsemmisíti és új határozathozatalra utasítja, mivel az első foku határozat hozatal nem a járási főszolgabíró. hanem az alispán hatáskörébe tartozik. Az

iratok a vármegye alispánjának adtak ki.

Bemutatja *Krupec* Rezső és neje kérvényét, vasuti útátvalton belüli leendő építkezés engedélyezésért. A kérvény véleményezés és hozzájárulás végett az osztálymérnökségnek és a vasuti főfelügyelőségnek küldetett meg.

Répa János ebbeli kérelmét, hogy felmerült ápolási költsége az országos beteg-ápolási alapból térítessék meg, a belügyminiszter elutasította és a gazdát kötelezte az ápolási költségek megterítésére.

Előterjeszti *Schultz* Lajos kérvényét, melyben a szucsányi—kisselmeji vicinális utat keresztezőleg egy iparvágány lefektetésének engedélyezését kéri. A kérvény mellékleteivel együtt véleményezés végett a vicinális közúti bizottság elnökének adatott ki.

Rakovszky Iván dr. aljegyző bemutatja a helybeli köolajfőnömit vezetőségének előterjesztését, melyben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter arra kéri, hogy a köolaj finomítása, a hazai köolajgyártás érdekeinek megvédése végett, kontingentállassék. A közigazgatási bizottság az ügyet magáévé teszi s a kontingentálás érdekében felterjesztést intéz a kereskedelmi és pénzügyi kormányhoz.

Bemutatja a belügyminiszter leiratát, melyben véleményezés végett megküldi egy népgyűlés engedélyezése tárgyában hozott alispáni határozatnak *Mudrony* Pál helybeli ügyvéd által történt megfélebbezését. A közigazgatási bizottság mindenképp előtt a felebbezésben foglalt durva és sértő kifejezéseket *Mudrony* Pált fegyelmű jogából kifolyólag 200 korona bírsággal sújtja s egyben a felebbezést megküldi az ügyvédi kamarának és kéri, hogy *Mudrony* Pál ellen indítsa meg a megtorló eljárást, az ügyiratban foglalt s az ügyvédi tisztossággal össze nem egyeztethető kifejezéseikért. Egyébként az alispáni határozatot a közigazgatási bizottság is teljesen magáévé tette.

Bemutatja a törvényhatósági állatorvos jelentését, melynek felolvasása után *Csersei* Emil bizottsági tag indítványozza, hogy a helybeli előjárás utasítások, hogy a vágatási lajstromot pontosabban vezesse s minden lehető eszközzel akadályozza meg azt, hogy a mészárosok idegen községben vagy otthon levagott marhát mérhessenek ki, *Csersei* Emil bizottsági tag indítványa egyhangulag elfogadott.

Záthureczky Imre árvaszéki elnök bemutatja az árvaszék 1908. II. negyede tevékenységéről szóló jelentését. Tudomásul vétetett.

Kacziniczky Kálmán kir. tanácsos pénzügyigazgató betérjeszti az általa képviselt közigazgatási ágazat június havi állapotáról szóló jelentését. A jelentésből kiemeljük a következőket:

Az 1908. évi június havában befizetett egyenesadóban 12628 korona 66 fillér, hadmentességi díjban 26 korona, országos beteg-ápolási pótadóbán 281 korona 23 fillér, mely befizetés az előző év hasonló időszakához képest egyenesadóban 4062 korona 25 fillér, hadmentességi díjban 4 korona, országos beteg-ápolási pótadóbán 197 kor. 99 fillérrel *kedvezőbb*.

Az említett befizetések után az elmúlt hónap végéig hátralékban maradt egyenesadóban 126,991 korona 39 fillér, hadmentességi díjban 16203 korona 24 fillér, országos beteg-ápolási pótadóbán 6763 korona 65 fillér, mely hátralék a múlt év hasonló időszakához

képest egyenesadóban 18572 korona 65 fillér, országos beteg-ápolási pótadóbán 1164 korona 05 fillérrel *kedvezőbb*, hadmentességi díjnal pedig 21 korona 51 fillérrel *kedvezőtlenebb*.

Végül bejelenti, hogy az 1908—1910. évekre Turócszentmártonban alakított adó-kivételt bizottság a folyó évi június hó 3 án megkezdett működését a folyó évi július hó első napjaiban végleg befejezte.

A jelentés tudomásul vétetett.

Boleman János dr. vármegyei fizti főorvos jelentéséből kiemeljük azt a körülírt, hogy az elmúlt hónapban a közegészségügy állapota kielégítő volt. Fertőző betegségek csak nagyon szórványosan fordultak elő. Leggyakoribb megbetegedési esetek voltak a has- és bélbántalmak, ezek is kizárólag a gyermekeknél fordultak elő.

Bejelenti, hogy a törvényhatósági bizottság, illetve az alispán rendelete folytán *Rakovszky* Iván dr. aljegyzővel egyetemben, több községben megojtotta a mészárszékek, pék s egyáltalán az élelmiszerek elárúsításával foglalkozó üzletek megvizsgálását, melynek eredményéről szóló részletes jelentését a vármegye alispánjához terjesztette be.

Jelentésében kiemeli, hogy Turánban és Szucsányban az egyes lakóházak udvarán a közegészségügy hátrányára tisztátalanság uralkodik. Kéri, hogy a szükséges intézkedések megtételére a járási főszolgabíró figyelme hívassék fel.

Künszler Károly dr. kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy a tanfelügyelőség az elmúlt hónapban új iskolák szervezésével s a folyó ügyek elintézésével foglalatokodott.

Bejelenti, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Szucsányban új állami óvodát állított fel s hogy az ujonnan szervezett óvoda a folyó évi július hó elsején már meg is nyílt.

Keveczky Imre közigazdasági előadó jelentését lapunk közigazdasági rovatában adjuk. Több tárgya az ülésnek nem lévén, elnökül főispán az ülést bezárta.

Színház.

Csak a főbb előadásokról emlékeztünk meg. Szombaton és kedden a Varázskeringő ment szutolt ház előtt. A darab iránti érdeklődést fokozta, hogy a műkedvelő zenekar is közreműködött s karmestere, dr. *Boldis* Dezső, vezette az előadást. Derék műkedvelőink újból bemutatták zenei készségüket s karmestertik igaz tudással vezette az egész előadást. Kitérnő volt *Sarkadi*, ki bár ezen szerepben először lépett fel, igen jól játszotta és énekelte szerepét. Toalettféje is szépek voltak. Ügyes partnere volt *Csáki*, bár több élénkség nem ártana alakításának. *Végh* Gizi igazán neki való szerephez jutott. Énekpártiját színezve, nagy biztonsággal énekelte, játéka és táncá kitagadástal volt. Bátran merjük állítani, hogy alakítása jobb volt, mint a budapesti Franciaé. A kar is igen jól énekelte, a zenekar pedig a műkedvelőkkel megerősítve a szoktónál is tökéletesebb volt. *Herczeg* és *Madas* felfogását nem osztjuk, nem eléggé komikusak. *Szelényi* ismét nagy tehetségének legjavát nyújtotta.

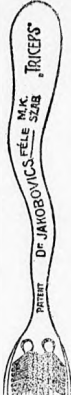
A szabadkötönyesek szintén műkedvelők közreműködésével került színre. *Krompászky* és *Rakovszky* dr. szerepeltek. Mindkettő a műkedvelő gárda legjobbjá s azt hisszük, a

figyelmeztették a szerencsétlenül járt fiatal-embert a vigyázatra. Ez azonban ahelyett, hogy a sinek közül eltávozott volna, ellenkezőleg a sinek közé lépett abban a pillanatban, midőn a megrakott kocsis az utres kocsihoz ütközött. A kocsis ütközési a szerencsétlenül járt fiatalember bordáit törték össze. Sérülései következtében másnap meghalt.

A felkai konzervgyár, Barta József (Felka, Szepes megye) árjegyzékét a tisztelt hölgyek b. figyelmébe ajánljuk.

A fogak tisztántalanságából származó minden bajokat megelőzhetünk e háromágú fogkefével, mely kényszerít bennünket, hogy mind a három fogfelületet egyaránt, egyformán és alaposan keféljük és így kényszerít arra is, hogy mindenütt, különösen a hátsó fogak belfelületeiről, eltávolítsuk a rothadó ételmaradványokat és az azokon tenyésző baktériumokat. Az áru szétküldése fél, egész vagy több tucatanként, papírdobozban eszközöltetik. Próbaminták darabonként is kaphatók a rendes ár: 1.50 korona beküldése mellett dr. Jakobovics Mórnál Znióváralján és minden gyógyszerárban.

Kitűnő anyagokból készült

olcsó

sírkövek

kaphatók

STEINER LAJOS

árnyéknőségében

Turócszénmárton.

Javitások és el-
evült sírkövekre-
kő kijavitatnak.

Levélbeli meg-
hívásra jövek!

ISKOLAI ÜGYEK.

Beiratások. A trencsényi m. kir. állami felsőbb leányiskolába és a vele kapcsolatos internátusba felvételt íránt az intézet igazgatóságánál szeptember hó 1-ig lehet jelentkezni. A teljes ellátás díja egész évre 600 korona, tandíj 40 korona. Bővebb felvilágosítással az intézet igazgatósága szolgál.

Méhészeti tanfolyam. A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember 15-én megkezdődő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázat hirdettek. Felfog véteni hat olyan egyén, kik 16. életévüket betöltötték de 35. életévüket még túl nem haladták. A felvételt kérő és egy koránas bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmivelésteig. miniszterhez (Budapest, V., Országháztér 11.) folyó évi augusztus 15-ig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani: 1. Keresztlevelel (születési bizonyítvány.) 2. az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány, 3. hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező, kert, szőlő, vagy erdőgazdaságban mint sergédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s

megbízhatóságának tanujelét adta. A földmivelés, vagy kertmunkás iskolát végzettek előnyben részesülnek. 4. azoknak kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükkel tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még a szülőik esetleg gyámjuk oly bejegyzését nyilatkozatát is kell mellékelniük, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépést megengedi. 5. esatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatú igazoló orvosi bizonyítvány, a himlő oltási bizonyítvánnyal együtt; 6. a hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje, a gazdaságban töltendő két év tartamával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek. A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabadlakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra a gazdaságban kapják. Ezeket kivül évenként minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

A Pesti Hírlap millenniumi alapja. A Pesti Hírlap millenniumi alapjának kamatait ezuttal is ama derék magyar tanítók között osztják meg, akik az országnak nemzetiiséglakta helyein hazafias szellemben működnek s a magyar nyelv tanítása, valamint a nemzeti érzés növelése körül érdemeket szereztek. A millenniumi alap, amely kis összegekből gyűlt össze és folyton gyarapszik, ez idő szerint 6779 korona 06 fillérből áll. Ebből az összegből s ennek kamataiból most 360 koronát fordít hat kiváló és szegény népnevelő jutalmására, adván egynek-egynek 60 koronát. A jutalmakért egy állami, mint községi és felekezeti tanítók és tanítónők jelentkezhetnek, de csakis olyan megyékből és járásokból, amelyekben az iskolába járó növendékek legnagyobb részben idegen ajku szülők gyermekei s amelyekben a tanítók a magyar nyelv tanítása és a nemzeti érzés fejlesztése körül kellő módon buzgólkodhatnak. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a jutalomért pályázók közül első sorban azok vétetnek figyelembe, akik hosszabb időn át értek el eredményt s akik a segélyre igazán rá vannak szorulva. A jutalmakra való igényüket a tanítók maguk is bejelenthetik, azonban lehetőleg hatósági bizonyítvánnyal kísérvé. A tanfelügyelők és a tanügyi hatóságok is ajánlhatnak a pályázat feltételeinek megfelelő tanítókat, vagy tanítónőket. A bejelentés egyszerű levélben történik, természetesen minden bélyeg mellőzésével. A jelentkezés határideje augusztus 15-ig terjed.

KALOGEN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

FOGKRÉM ÉS SZÁJVIZ

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdaságunk állapota.

(Keviczky Imre közgazdasági előadó jelentése.)

Most az aratás küszöbén, a terményekre nézve várható eredmény, a talajviszonyok szerint, igen különbözők.

Az őszeik általában igen szépen állanak. A buza legnagyobb részben igen jó termést ígér. A tavasziak csak a nedvesebb természetű földeken adnak megfelelő termést. A szárazabb laza talajokon a hosszantartó szárazság következtében ezek már nem javulhatnak.

Burgonyában jó termés szintén nem várható, mivel a szárazság miatt a gumók nem fejlődhetnek megfelelőleg. Az eddig tapasztalt visszamaradást csak igen kedvező időjárás volna képes kipótolni.

A száraz júniusi időjárás csak a takarmánynevelők betakarítására volt kedvező. A takarmánynevelők eredménye igen jó ugyan, de a múlt év eredményének mégis mögötte maradt. A sarju és a mesterséges takarmánynevelők második kaszálásától azonban alig remélhető némi eredmény, mivel a rétek jórésze, a nagy szárazság miatt kistult.

Ugyancsak az aszályos időjárás miatt a legelő is fogyóban van, minek következtében a gazdák a takarmánykészlet fogyasztására vannak utalva, s így nincs kizárva, hogy az általános rossz takarmánytermés következtében az idén is bekövetkezik a takarmány-szükség.

Fellendült állattenyésztésünk fentartására és fejlesztésére a földmivelésteig kormány minden lehetőleg megtesz. A gazdákat kiállítási díjakban részesíti a tenyészapaállatok beszerzésénél a legmesszebbmenő kedvezményeket adja. A folyó évben kiosztásra került s eredetiben beszerzett fajállatok igen szépek és kifogástalanok voltak. Mindennek dacára ezeknek kiosztása igen sok nehézséggel volt egybekötve, sőt köteletségének tartja az előadó bejelenteni, hogy 4 drb. bika még ez ideig is kiosztatlan s ezek ápolása tetemes költséget okoz.

(+)

A rózsahegy—koryntocai h. 6. vasut legközelebbi megnyitása alkalmából a kassa-oderbergi vasut üzemében álló h. 6. vasutak áruhátszábasán a III. pótlék jelent meg, mely a rózsahegy—koryntocai h. 6. vasut áruhátszábasán kívül a földhátszábas több változtatását; és kiegészítését tartalmazza.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Csak az ily cégtáblával jelzett üzletekben lesznek eredeti SINGER-féle varrógépek elárulva!

Figyelem! A másol vásárolt 'Singer varrógép' utánzata csak az eredeti SINGER-féle varrógépek!

SINGER Co. varrógép r.t.
Turócszénmárton, Fő-utca 138.

Faarverési hírdelmény.

A Felsőturcsek községi volt urbéres birto-
kosság **1908. évi július hó 28-án délutáni
4 órakor** az urbéri elnök házában tartandó
nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a
tulajdonát képező erdő 1905—1914. évi
vágásterületeken található 808 darab tővön
álló, 468.17 m³ (tömörköbméterre) és 585
korona 22 fillérre (ötszáznyolcvanöt korona
huszonkettő fillérre) becsült bükkhaszon- és
tűzfát.

A részletes árverési és szerződési feltéte-
lek az alsókubini m. kir. állami erdőhivatal-
nál, a turóczzsentsmártoni m. kir. járási
erdőgondnokságnál és az urbéri elnöknel.

A m. kir. járási erdőgondnokság.
Turóczzsentsmártonban, 1908. július 11.

Erdődi György,
m. kir. erdőmester.

473. sz.
1908.

Árverési hírdelmény.

Alultur bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel köz-
hírré teszi, hogy a turóczzsentsmártoni kir.
járásbíróság 1908. évi V. I. 83/6. és V. I.
87/3. számú végzése következtében Markovics
Rezső dr. s társa javára dr. Mudrony János
ügyvéd turóczzsentsmártoni lakos ellen 600 kor.
és 390 korona s jár. erejéig foganatosított
kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és
1505 koronára becsült mindenféle szoba-
butorból álló ingóságok nyilvános árverésen
eladtnak.

Mely árverésnek a turóczzsentsmártoni kir.
bírósnak V. I. 86/5. 1908. számú végzése

folytán 600 korona, 390 korona tőkekövete-
lés, ennek 1900—1901. március, december
hótól járó 6% kamatai és eddig összesen
167 korona 83 fillérben bíróság már meg-
állapított költségek erejéig dr. Mudrony
Jánosnál Turóczzsentsmártonban leendő esz-
közlésére **1908. évi augusztus hó 1. nap-
jának délelőtt 10 órája** határidőül kintüzetik
és ahhoz a venni szándékozók oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
ságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108.
§-a értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-
többet ígérőnek becsáron alól is el fognak
adatni.

Kelt Turóczzsentsmártonban, 1908. évi
július hó 13. napján.

Záthureczky Jenő,
bírósnak végrehajtó.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

GOLDNER ÁRPÁD női divatterme Turóczzsentsmárton.

Van szerencsém a t. hölgyközönségnek b. tudomására hozni, hogy
Turóczzsentsmártonban, **Lang Lajos** tanító ur házában

női divattermet

nyitottam. — Ugy a főváros, mint a külföld első divattermeiben szerzett
sok évi tapasztalataim arra képesítenek, hogy úgy az angol mint, a
francia legújabb divat szerint, kifogástalan szabású ruhákat készíthessek.
Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a legmagasabb ígé-
nyeket is teljes meglegedésre kielégítek.

Nagybecsű pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel
Goldner Árpád.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

Egy régiónak bizonyult háziszser, mely már
sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyult közzvényénel, oszúnál és meghüle-
seknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellá-
tott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
K.—80, K.1.40 és K.2.— és úgyszólván min-
den gyógyszerárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Turócvarmegyei raktár: Schönhaich Viktor gyógy-
szerésznél Znióváraltján — és Toperczer Sándor
gyógyszerésznél Turóczzsentsmártonban.

NOXIN

**A LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM**

NOXIN

A szabadalm.
KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest.

**A legjobb
szépitőszert!**

Hölgyek részére
nélkülözhetetlen!

A SZÉPSÉG
elérésére, tökéletesítésére és fentartására

legkitünőbb és legbiztosabb vegyíztisza, sem higanyt, sem
ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, zsírmentes készítmény a

FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszert
és más minden bőrbajt, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és
üdévé teszi. **Ára:** kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. **Margit
hölgypor** (3-féle színben) 1'20 korona, **Margit szappan** 70 fillér,
Margit fogpép 1' korona, **Margit arcvíz** 1 korona.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi
a készítő: **FÖLDES RELEMEN gyógyszerész, Árad.**
Kapható Turóczzsentsmártonban: **Toperczer Sándor,**
Körmöcbányán: **Gazdik János** gyógyszerészeknél.

**Csodás, gyors
és biztos hatású!**
Törv. védve!
**Óvakodjunk
utánzatoktól!**

Wix Miksa

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

Élelmi szerek és szeszes italok raktára. Nagy választék ajándék-tárgyakban.

Üvegezési vállalat!

Generál bízostító ügyintézés!

Üveg-, ezüst- és porcelánárú!

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban mindent, ami egyáltalán mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

Herkules sör, legfinomabb aradi borok, likörök és rumok.
Mindenféle déli gyümölcsök.

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárainak képvisellete:

Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

Nagy választék női kalapokban.

KÖHÖGÉS.

A ki

egészségét szereti meg is óvja. 5245 hit. bizonylat tanuskodik arról, hogy

a **KAISER-féle** melk-karamella 3 fenyővel kitűnő hatású, orvosilag kipróbálva. Köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, gégekatarrus, hörg- és gőrcshurut esetén. Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fillér. Kapható Burda János özvegyénél Szucsányban.

LEOPOLD GYULA Budapest, Erzsébet-körút 81. 200 szobás szálló, minden kényeliséggel.

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyut**

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYUKSZENHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborszesz az

ERŐ SÓBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 80 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kozmetikai laboratórium. **GYÖR, BAROSS-UT.**

Csemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbeöntök, iszék, stórpók, gomba-, hus- és fűszek-konzervek, sósma borvicskák — legújabb minőségben szállít — oldalképek illusztrációkkal

BÉLMURVÓ

(hasmenés), gyomorgörcs legjobbjá gyógyszer a BARTA-féle fűszek-konzervek, kapható gyomorgörcs ellen. 3 leír. kézzel írt utasítás

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Csepelmezgye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGENSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGMEYER-féle**

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül hatalmas izm., erősít., tisztítja a vért.

Kis üveg ára 220 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárúban. Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Káivio-ter.

PLATSCHEK VILMOS

államert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI lényképészeti és testészeti műtermében

BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 30. • készítenek csak elsőrendű művésztiszta kivitelben fényképnyaggyártások, aquarell- és olajfestmények. Másolatok selgelmre, báronyura, tóra, életnagyságon sít. Brass, függelék, tü sít. apró üvegfestményekkel. Porcellánba ágyított fényképek sít. kővekre sít. Miről küldjék ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GYÜK

legújabb és legerősebb emésztőpor

Doboz 2 kor.

Postai szék tilos. **FENÉR GALAMB** győgysszertár BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93 Kapható minden gyógyszerárúban és drogeriában.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkíválób, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta főtgeget a lakásban ép ugr, mint mindennemű berzsgót, edény tevéltett és egyéb kert- és voltományon kártékony állatokkal szemben az azok petéit azonnal megöli.

Legmeghízhatóbb védőszert anyag és darás ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítják a feltétlen eredményt.

Vesetérképviselőnk Magyarországon részére:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-ú. 36. — Telefon 27-57

BOGDÁNY

szerencseje paratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyjárló r. t.-nál

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS

KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt bittona int. • Tégelye K 1-20 •

Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17. • Telletts-útképek ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN-pasztilát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. • Minden gyógyszerárúban és drogeriában kapható.

Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerész részénél **KISPEST, Rákóczi-utca 2**

Ingyen postai szállítást 8 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁLLÓ

Szálló: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 25. sz. 100 szoba 2-20 K-úli faljából, klasszikus-pai és villanyvilágítással szerelt. Fürdők, legény kávéháza, étterem. Villamos vasúti megállóhely az órára pályaudvar és halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha! Naponta zens-estély!

Dr. KOVÁCS J. hemopatiai rendelő-intézete

Működésében szenvedés számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrművelés előadások és az egész világra elterjedt tanítás.

Első és legnagyobb molykár elleni edző rész. G.